

Wójt Gminy Komarów-Osada
ul. Rynek 15, 22-435 Komarów Osada

Znak:
KD.5140.6.6.2024.RSJ50

Data:
2024-06-05

- Obiekt: krajobraz kulturowy pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. - położony w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim
- Sprawa: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości woj. lubelskiego (dot. nieruchomości stanowiących własność Gminy Komarów-Osada, położonych w obrębach ewidencyjnych: Antoniówka Komarowska i Wolica Śniatycka)

W odpowiedzi na wniosek z datą 24 maja 2024 r. (data wpływu do kancelarii WUOZ w Lublinie: 28 maja 2024 r.), dotyczący postępowania administracyjnego w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. – położonego w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim, wszczętego postanowieniem Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (dalej: „LWKZ”) z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024, w zakresie dotyczącym nieruchomości, które stanowią własność Gminy Komarów-Osada i są położone w obrębach ewidencyjnych:

- Antoniówka Komarowska, tj. działki nr: 9, 26, 37, 130, 139, 140, 141, 196, 244, 245, 246, 267, 290, 291, 293, a także - wg informacji posiadanych przez LKWZ - działka nr 247,
 - Wolica Śniatycka, tj. działki nr 58/1, 58/2, 58/3, 81/1, 81/2, 100/2, 101/2, 102/2, 130/2 (w postanowieniu LWKZ o wszczęciu postępowania oraz w KW nr ZA1T/00044337/3 wskazana działka nr 130 przed dokonaniem podziałem geodezyjnym), 104/2, 105/2, 106/2, 142/1 162, 170, 170/4, 107/6, 108/2, 100/2, 111/2, 112/4, 112/6, 141/2 (wg informacji posiadanych przez LKWZ jest to działka stanowiąca własność prywatną), 116/2, 117/2, 118/4, 121/1, 122, 123, 185, 186/1, 187/1, 188/1, 189/1, 190/1, 191/1, 192/1, 194/1, 195/1, 196/3, 196/6, 197/1, 198/1, 199/1, 200/1, 201/1, 202/3, 202/5, 203/1, 204/1, 205/1, 206/1, 207/1, 208/1, 209/11 (właściwy nr 209/1?), 210/1, 210/2, 211/2, 212/3, 212/5, 212/7, 202, 295, 296, 315, 328/1, 329/1, 455, 467/2, a także - wg informacji posiadanych przez LKWZ - działek nr: 112/4, 112/6, 114/2, 119/2, 120/2, 121/2, 233, 455, 328/1, 103/2, 110/2, 109/1,
- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie informuje, że:

1. przedmiotem aktualnie prowadzonego przez LWKZ postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. nie jest odnoszenie się do planowanych inwestycji na obszarze nieruchomości objętych tym postępowaniem, ani tym bardziej możliwości inwestycyjne obszaru całej Gminy Komarów-Osada (jak np. „plan budowy CPK przez teren gminy”). Przedmiotem tego postępowania jest bowiem ocena nieruchomości położonych na obszarze wskazanym we wnioskach Stowarzyszenia „Bitwa pod Komarowem”, pod kątem posiadania wartości właściwych dla krajobrazu kulturowego w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. a oraz art. 3 pkt 14 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.). W związku z powyższym - obecnie prowadzone w tym zakresie przez LWKZ postępowanie dowodowe, dotyczy badania w/w obszaru wyłącznie pod kątem ewentualnego posiadania przez te nieruchomości wartości kwalifikujących do wpisu do rejestru zabytków oraz zasadności ich zachowania poprzez taki wpis. Z tego również powodu, w decyzji administracyjnej kończącej przedmiotowe postępowanie powinno się znaleźć rozstrzygnięcie kwestii ewentualnego wpisu w odniesieniu do całego obszaru objętego postępowaniem, tj. do wszystkich działek wskazanych w postanowieniu LWKZ z 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024. Jednocześnie, dopiero w rozstrzygnięciu tego postępowania LWKZ określi zasadność ewentualnego wpisu do rejestru tych nieruchomości lub ich części, albo odmowy wpisu. W związku z powyższym, aktualnie brak jest podstaw prawnych do wyłączenia części tych nieruchomości z prowadzonego postępowania na etapie przed wydaniem decyzji rozstrzygającej sprawę wpisu – w tym również nieruchomości stanowiących własność Gminy Komarów-Osada i wskazanych we wniosku z datą 24 maja 2024 r. Brak jest również możliwości ograniczenia na tym etapie prowadzonego postępowania wyłącznie do terenów, które są własnością jego inicjatorów, tj. Stowarzyszenia „Bitwa pod Komarowem” lub terenów na których odbywają się coroczne uroczystości związane z upamiętnieniem bitwy z 1920 roku. Natomiast w sytuacji, jeśli materiał dowodowy pozyskiwany w toku niniejszego postępowania będzie wskazywał na konieczność rozszerzenia zakresu nieruchomości objętych tym postępowaniem (np. o wspomniany we wniosku z 24 maja 2024 r. „las cześnicki”), to strony postępowania zostaną powiadomione o tym fakcie przed rozstrzygnięciem zasadności wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego;
2. nie jest również możliwe umorzenie wszczętego postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków. Celem postępowania administracyjnego jest załatwienie sprawy wpisu poprzez wydanie decyzji rozstrzygającej ją co do istoty. Przesłanki do umorzenia tego postępowania należy oceniać w odniesieniu do jego przedmiotu, jakim jest ocena zasadności wpisu do rejestru zabytków obszaru zaproponowanego przez Stowarzyszenie „Bitwa pod Komarowem”, która powinna prowadzić do merytorycznego rozstrzygnięcia, a nie niezgodnego z prawem uchylania się od podjęcia decyzji w tej sprawie. Określone w art. 105 K.p.a., przesłanki do umorzenia postępowania wskazują wyłącznie na:
 - zaistniałą sytuację bezprzedmiotowości tego postępowania (art. 105 § 1 K.p.a.), która mogłaby nastąpić gdyby w toku postępowania okazało się, że: wniosek Stowarzyszenia „Bitwa pod Komarowem” dotyczy sprawy, która nie podlega rozstrzygnięciu przez LWKZ, kwestia żądanego wpisu dotyczy sprawy już rozstrzygniętej decyzją ostateczną, albo przedmiot rozstrzygnięcia w sprawie wpisu do rejestru krajobrazu kulturowego nie istnieje,

- wystąpienie o takie umorzenie strony, na żądanie której postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym (art. 105 § 2 K.p.a.);
3. na gruncie postępowań administracyjnych prowadzonych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków orzecznictwo sądowe wielokrotnie wskazywało, że nie jest konieczne „aby na okoliczność potwierdzenia walorów zabytkowych” organ ten zlecał sporządzanie opinii przez właściwych biegłych. Wojewódzki konserwator zabytków jest bowiem wyspecjalizowanym organem, dysponującym wykwalifikowaną kadrą, kompetentną do badania wartości zabytkowych obiektów i obszarów na terenie województwa. Nie mniej jednak, mając na uwadze zgłoszone dotychczas wątpliwości stron, czy obszar wskazany w postanowieniu LWKZ z dnia 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024 (lub jego część) odpowiada definicji zabytku nieruchomego rozumianego zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. a oraz art. 3 pkt 14 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jako krajobraz kulturowy, a także czy obszar ten posiada wartości zabytkowe wymagające ochrony prawnej ze względu na interes społeczny – planowane jest pozyskanie niezależnej opinii eksperckiej w tym zakresie. O pozyskaniu każdego dodatkowego materiału dowodowego w sprawie strony zostaną powiadomione zgodnie z art. 49a ustawy z 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.), tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.);
 4. w przypadku badań dotyczących kwestii zasadności wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia wnioskowanej rozprawy administracyjnej w rozumieniu art. 89 K.p.a.. Zgodnie z art. 89 § 2 K.p.a. obowiązek przeprowadzenia rozprawy administracyjnej jest wymagany w sytuacji konieczności uzgodnienia interesów stron oraz, gdy jest to potrzebne dla wyjaśnienia sprawy przy udziale świadków lub biegłych albo w drodze oględzin. W przypadku postępowań administracyjnych w sprawach dotyczących wpisów do rejestru zabytków postępowanie wyjaśniające nie musi być prowadzone w formie rozprawy administracyjnej, ponieważ rozstrzygana kwestia nie dotyczy konieczności uzgodnienia interesów stron (zwłaszcza w zakresie możliwości inwestycyjnych) lecz ustalenia, czy proponowany do objęcia ochroną konserwatorską obiekt lub obszar spełnia kryteria do wpisu do rejestru. Celem takiej rozprawy byłoby doprowadzenie do konfrontacji stron, która umożliwiłaby LWKZ wyważenie słusznych interesów stron w sprawie przedmiotowego wpisu, co nie jest możliwe w sytuacji, gdy planowana opinia ekspercka zostanie pozyskana w formie opracowania, które wymaga uprzedniego przeprowadzenia kwerend i analiz na potrzeby sformułowania wniosków opinii. Rozprawa nie zapewni zatem przyspieszenia lub uproszczenia przedmiotowego postępowania. Nie wymagają jej również przepisy prawa w sytuacji postępowań o wpis do rejestru zabytków, cyt.: *„Jeżeli nie występują przesłanki wymienione w art. 89 K.p.a., ani też przepisy szczególne - do których K.p.a. odsyła w art. 89 § 1 – nie stanowią o obowiązku przeprowadzenia takiej rozprawy, to czynności postępowania wyjaśniającego mogą odbywać się w formie tzw. postępowania gabinetowego”* (za: B. Adamiak, J. Borkowski, „Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz”, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2022);
 5. jako jedna ze stron przedmiotowego postępowania, Gmina Komarów-Osada posiada prawo do zapoznania się z aktami sprawy, uzyskiwania wyjaśnień oraz składania wniosków i uwag, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (zgodnie z art. 10 § 1 K.p.a.). W związku z powyższym, wyrażony w piśmie z up. Wójta Gminy – Zastępcy Wójta Gminy Komarów-Osada z datą 24 maja 2024 r., brak zgody na wpis do rejestru zabytków nieruchomości stanowiących własność Gminy, położonych w miejscowościach Antoniówka Komarowska i Wolica

Śniatycka - jest stanowiskiem dowodowym w sprawie, której rozstrzygnięcie nastąpi dopiero w decyzji LWKZ kończącej to postępowanie.

Lubelski Wojewódzki
Konsultator Zabytków

dr Dariusz Kopełowski

Do wiadomości:

- 1) pozostałe strony (w tym osoby prywatne – zgodnie z wykazem w aktach sprawy) – otrzymują do wiadomości w drodze obwieszczenia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.)
- 2) Starostwo Powiatowe w Zamościu, ul. Przemysłowa 4, 22-400 Zamość
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na stronie BIP Starostwa Powiatowego w Zamościu.
- 3) Urząd Gminy Komarów Osada, ul. Rynek 15, 22-435 Komarów Osada
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na stronie BIP Urzędu Gminy Komarów
- 4) Urząd Gminy Sitno, Sitno 73, 22-424 Sitno
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na stronie BIP Urzędu Gminy Sitno.
- 5) Sołtys wsi Antoniówka - p. Justyna Antos, Antoniówka 22A, 22-435 Antoniówka
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na tablicy ogłoszeń w miejscowości Antoniówka
- 6) Sołtys wsi Wolica Śniatycka - p. Patrycja Bratko, Wolica Śniatycka 65, 22-435 Wolica Śniatycka
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na tablicy ogłoszeń w miejscowości Wolica Śniatycka
- 7) Sołtys wsi Kolonia Czeźniki – p. Anna Sawiniec – Czeźniki Kolonia 26, 22-424 Czeźniki-Kolonia
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na tablicy ogłoszeń w miejscowości Kolonia Czeźniki
- 8) Delegatura WUOZ w Zamościu, ul. Staszica 29; 22-400 Zamość
- 9) a/a
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na stronie BIP WUOZ w Lublinie